

УДК 339.138:658.1

*Маковій Юлія Сергіївна, студентка,
Науковий керівник: Худолій Юлія Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» (Україна)*

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Український бізнес зіштовхується з низкою серйозних викликів, що загрожують економічній безпеці. До них відносяться нестабільність політичного та економічного середовища, корупція, недосконале законодавство, а також військова агресія з боку росії. Це створює серйозні труднощі для підприємств при плануванні діяльності, захисті активів та інвестицій. Тому партнерство з іноземними компаніями та міжнародними організаціями набуває критичного значення для забезпечення стабільності та стійкості бізнесу. Якщо говорити про переваги міжнародного співробітництва, то можна виділити наступне:

– міжнародне співробітництво надає українським підприємствам можливість ознайомитися та адаптувати передові методи забезпечення економічної безпеки, напрацьовані в інших країнах;

– співпраця з іноземними партнерами відкриває доступ до нових джерел фінансування та інвестицій, необхідних для зміцнення економічної безпеки;

– участь у міжнародних програмах та виставках дозволяє українським компаніям вийти на нові ринки, диверсифікувати канали збуту та зменшити залежність від внутрішнього ринку;

– обмін досвідом та спільні розробки з іноземними партнерами стимулюють інноваційний розвиток українських підприємств та впровадження сучасних технологій бізнесу [1, с. 49].

Міжнародне співробітництво в сфері забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні включає участь країни в різних міжнародних проектах, одним із яких є Європейський союз підтримки підприємництва в Україні (EU4Business). Ці проекти спрямовані на підтримку розвитку малого та середнього бізнесу в Україні шляхом поліпшення бізнес-клімату, надання фінансової та консультативної підтримки, створення нових робочих місць та збільшення виробництва. Крім того, Україна є членом Всесвітньої організації торгівлі (WTO), що відкриває можливості для українських підприємств та має значний вплив на забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні. Як член WTO Україна отримує переваги від різноманітних торговельних угод і механізмів вирішення суперечок. Пропагуючи справедливу та прозору міжнародну торговельну практику, WTO допомагає створити стабільне та передбачуване бізнес-середовище для українських підприємств. Завдяки своїй системі, заснованій на правилах, організація заохочує усунення торговельних бар'єрів, включаючи тарифи та нетарифні заходи, які можуть покращити доступ до ринку та розширити можливості українських компаній експортувати свою продукцію та послуги в усьому світі. Крім того, WOT надає Україні платформу для участі в міжнародних торговельних перемовинах, дозволяючи країні впливати та формувати світову торговельну політику.

Важливою складовою міжнародного співробітництва є угоди про вільну торгівлю між Україною та іншими країнами, які надають українським підприємствам можливість експортувати свою продукцію на зарубіжні ринки й конкурувати з іншими виробниками. Зовнішня торгівля має значний вплив на розвиток українського підприємництва. Протягом останніх років спостерігається активізація зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств.

Вони нарощують експорт товарів, диверсифікують географію поставок, розвивають співпрацю з іноземними партнерами. Водночас, пандемія COVID-19 та економічна нестабільність, спричинена військовим конфліктом, призвели до суттєвих викликів для українського експорту.

Динаміка зовнішньої торгівлі товарами та послугами України за останні 5 років демонструє важливість розвитку ділових зв'язків із зарубіжними партнерами. Так, обсяг експорту товарів з України у 2023 році склав 76,9 млрд. доларів, що на 12,3% більше, ніж у 2018 році. Водночас імпорту товарів сягнув 92,1 млрд. доларів, збільшившись на 8,2% порівняно з 2018 роком. Але якщо говорити про 2022 рік, то присутня негативна динаміка експорту товарів, який скоротився майже на 28 % (до 25,7 млрд дол. США) випереджальними темпами проти імпорту товарів, що зменшився на 19 % (до 30 млрд дол. США [2]). Військовий конфлікт негативно вплинув на зовнішньоекономічну діяльність в Україні. Динаміка зовнішньої торгівлі України у 2023 році продемонструвала зростання обсягів експорту та імпорту, що свідчить про позитивну динаміку зовнішньоекономічних відносин країни. Згідно зі статистичними даними Державної митної служби України, у першій половині 2023 року обсяги зовнішньої торгівлі України зросли, що відображає поточний стан торговельних відносин в умовах конфлікту між росією та Україною [2]. Загальний обсяг експорту для України у 2023 році наблизився до майже 100 мільйонів тонн товарів, відзначивши значне зростання порівняно з попереднім роком. Ці зміни свідчать про позитивну траєкторію зовнішньоекономічних відносин і торговельної діяльності України на 2023 рік. Однак для забезпечення довгострокової економічної безпеки та сталого розвитку підприємництва в Україні необхідно поглиблювати міжнародне співробітництво. Насамперед треба розвивати торговельно-економічні зв'язки з провідними країнами світу,

особливо в сфері високотехнологічної продукції та послуг з високою доданою вартістю [1, с. 52].

Отже, міжнародне співробітництво у сфері забезпечення економічної безпеки підприємництва в Україні відіграє важливу роль у розвитку української економіки та забезпеченні стійкості підприємств. Важливою ініціативою є участь України у програмах технічної допомоги та економічної підтримки з союзниками та партнерами. Ці програми включають надання консультацій з питань фінансового управління, підвищення рівня професійної кваліфікації персоналу, а також підтримку бізнес-інкубаторів та акселераторів для стартапів.

У цілому, міжнародне співробітництво у сфері економічної безпеки підприємництва в Україні відкриває широкі можливості для розвитку бізнесу, сприяє залученню інвестицій та підвищенню рівня життя громадян.

Література

1. Зубко Т. Міжнародне співробітництво та економічна безпека підприємництва. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2018. № 3. С. 47–58. URL: [http://zt.knute.edu.ua/files/2018/03\(98\)/06.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2018/03(98)/06.pdf) (дата звернення: 03.05.2024).
2. Зовнішньоекономічна діяльність. *Державна служба статистики України*. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm (дата звернення: 04.05.2024).
3. Онищенко В.О., Довгаль Ю.С., Савченко Т.В. Дослідження впливу грошово-кредитної політики на макроконтентоспроможність країни // *Вісник Української академії банківської справи*. 2011. №2. С.7 – 12.
4. Belov, A. V.; Svystun, L. A.; Khudolii, Yu S. Simulation of the dynamics of high-tech exports in Austria. *Moderní aspekty vědy*, 2023, 29: 566-576.
5. Онищенко С.В., Маслій О.А. Міжнародні індексні системи оцінки бізнессередовища в Україні. *Фінансовий простір*. 2020. №3 (39). С. 168-179.